

Contacten in de wijk tussen mensen met en zonder beperkingen bevorderen met 'omgekeerde integratie'

(bron: Werkboek sociale integratie van 's Heeren Loo)

Inclusie in een wijk kun je niet afdwingen; 'inclusieplicht' bestaat niet. Maar als aanbieder van zorg en dienstverlening voor mensen met beperkingen kun je inclusie wel bevorderen. Je kunt stimuleren dat mensen met en zonder beperkingen in de wijk elkaar kennen, elkaar tegenkomen tijdens het sporten en in de winkel en samen de straat schoonhouden. Met een beetje goede wil kweken ze samen een buurtgevoel.

Uitgangspunten

's Heeren Loo wil cliënten zoveel mogelijk laten participeren in de samenleving. Mensen hebben elkaar immers nodig. Dat geldt voor mensen zonder en mensen met beperkingen. Voor cliënten is het vaak heel plezierig om naast de andere cliënten, familie en de vaste begeleiding ook andere mensen te zien. Omgekeerd kan dat ook. Mensen met beperkingen kunnen anderen ontwapenen met hun spontaniteit, argeloosheid en levensvreugde. Participatie begint in de eigen buurt. Pas als burens in een straat of hofje elkaar leren kennen, elkaar groeten en een buurtgevoel krijgen, vinden ze het leuk om ook andere buurten te leren kennen en gezamenlijke activiteiten te ontwikkelen. 's Heeren Loo is doelbewust begonnen met het stimuleren van inclusie.

Aanpak

Een methode voor het bevorderen van participatie in een wijk waar mensen met en zonder beperkingen wonen is 'Wij maken de wijk' van 's Heerenloo. De methode is gebaseerd op het voorbeeld van Rotterdam, waar al meer dan tien jaar gewerkt wordt met de methode [Mensen maken de stad](#).

De methode werkt in drie fasen aan het stimuleren van contacten tussen buurtbewoners met en zonder beperkingen.

Fase 1 - inventariseren

Stap 1: In de buurt wordt een medewerker van de zorgaanbieder als contactpersoon aangesteld

Stap 2: Buurtonderzoek.

Contactpersonen in de buurt trekken er op uit om een buurtonderzoek te houden. Ze gaan, het liefst samen met cliënten op bezoek bij de particuliere bewoners in de buurt. Het buurtonderzoek heeft tot doel te inventariseren welke type gangmakers met welke 'talenten' zich in de buurt bevinden en te komen tot een groslijst van aandachtspunten, actiepunten, enzovoort. Met een bloemetje, met informatie over de wijk, met een vragenlijst om te horen wat de buurtbewoners willen en verwachten van hun buurt.

Stap 3: Instellen van een buurtcomité.

Een groep particuliere bewoners, medewerkers, cliënten en/ of vertegenwoordigers vormen samen het buurtcomité.

Stap 4: Eerste bijeenkomst van het buurtcomité.

Fase 2 - agendavorming

Stap 1: Opstellen van een buurtportret door het buurtcomité.

Op basis van het buurtonderzoek wordt een buurtportret opgesteld. Dit is een beschrijving van de buurt, zoals verschillende buurtbewoners die ervaren.

Stap 2: Presenteren van het buurtportret aan de buurt.

Stap 3: Opstellen van een buurtagenda met samenlevingsafspraken.

Voor het opstellen van een agenda kan gebruik worden gemaakt van de straatladder. Hoe hoger op de ladder, hoe actiever de buurt. Aan de hand van deze ladder kunnen bewoners, cliënten en medewerkers zeggen waar hun buurt zich op dat moment bevindt. Het helpt hen na te denken over wat ze anders willen. Op basis hiervan worden samenlevingsafspraken gemaakt: afspraken tussen bewoners over onderlinge omgang, gedrag op straat en zorg voor de buurt. Deze afspraken maken in de praktijk het verschil. Per buurt wordt een beperkt aantal concrete afspraken gemaakt (vier à vijf). Bijvoorbeeld 'regelmatig samen de straat vegen'.

Stap 4: Uitwerken van een activiteitenplan.

De buurtagenda wordt verder uitgewerkt tot een activiteitenplan.

Fase 3 - realisatie

Stap 1: Regelmatig overleg door het buurtcomité.

Stap 2: Na een jaar een keuring organiseren.

Voor alle buurten waar een buurtonderzoek is gehouden, een buurtportret van gemaakt is en buurtafspraken gemaakt zijn geldt dat tenminste één keer per jaar het buurtproces tegen het licht wordt gehouden ('gekeurd'): Wat is gelukt? Wat (nog) niet? Moet er iets worden aangepast of verbeterd? Het buurtcomité neemt deel aan deze keuring. Zo nodig worden andere betrokkenen uitgenodigd om informatie te geven.

Kennisnetwerk

's Heeren Loo heeft een kennisnetwerk sociale integratie opgericht. De activiteiten kunt u volgen via de LinkedIn Groep [Kennisnetwerk Sociale integratie \(VG\)](#). Contactpersoon is Tineke van Iperen (Tineke.van-iperen@sheerenloo.nl)